

Rendőrségi lelki támogatás és erkölcsi reziliencia Egy ökumenikus állományvédelmi pilotmodell jogi, szervezeti és módszertani feltételei

Police Spiritual Support and Moral Resilience: Legal, Organisational and Methodological Conditions of an Ecumenical Personnel-Protection Pilot Model

Szabó Csaba

Dr., PhD, főszerkesztő-helyettes, egyetemi docens,
rendőr alezredes
Belügyminisztérium;
Belügyi Szemle szerkesztősége
Széchenyi István Egyetem,
Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar
csaba.szabo3@bm.gov.hu

Udvardi-Zsoldos Péter

beszerzési referens, joghallgató
Belügyminisztérium,
Közigazgatási Államtitkárság,
Pázmány Péter Katolikus Egyetem,
Jog- és Államtudományi Kar
peter.udvardi-zsoldos@bm.gov.hu

Absztrakt

Cél: A tanulmány célja annak vizsgálata, hogy a rendőrségi lelki és lelkipásztori támogatás milyen jogi, szervezeti, adatvédelmi, felekezeti és állományvédelmi feltételek mellett illeszthető be a magyar rendőrség humánpolitikai és pszichológiai támogató rendszerébe. A vizsgálat a rendőrségi lelki támogatást nem felekezeti versengésként vagy térítő jellegű működésként értelmezi, hanem annak feltárására törekszik, hogy az önkéntes, ökumenikus és bizalmi kísérés miként nyújthat segítséget azon szolgálati, erkölcsi, lelki és élethelyzeti terhelések feldolgozásában, amelyekkel a belügyi állomány tagjai hivatásuk gyakorlása során szembesülnek. A tanulmány azt is vizsgálja, hogy ez a bizalmi kísérés miként illeszthető a rendőrségi szervezet alapjogi, semlegeségi és szolgálatszervezési követelményeihez, valamint miként értelmezhető az Alaptörvény R) cikk (4) bekezdésében foglalt kötelezettség teljesítésével összefüggésben.

Módszertan: Az elemzés dokumentumelemzésre, célzott nemzetközi összehasonlításra, hazai katolikus és református-protestáns intézményi előzmények

A szerzők a kéziratot magyar nyelven nyújtották be. Benyújtás: 2026. 03. 15. Átdolgozás: 2026. 04. 03.
Elfogadás: 2026. 04. 10.

vizsgálatára, valamint egy 2013-ban végzett, országos elérésű, nem reprezentatív kérdőíves adatfelvétel másodelemzésére épül (Szabó, 2019).

Megállapítások: A vizsgált források alapján a rendőrségi lelki támogatás nem a pszichológiai ellátás alternatívájaként, hanem önkéntes, bizalmi, ökumenikus, erkölcsi reziliencia és családtámogatási funkcióval rendelkező kiegészítő szolgáltatásként értelmezhető.

Érték: A tanulmány a rendőrségi lelki támogatást humánpolitikai, állományvédelmi és szervezeti reziliencia problémaként tárgyalja, és egy mérhető, három helyszínes, ökumenikus pilotprogram feltételeit azonosítja.

Kulcsszavak: rendőrség, ökumenikus lelki támogatás, erkölcsi reziliencia, állományvédelem

Abstract

Aim: The aim of the study is to examine the legal, organisational, data protection, interdenominational and personnel-welfare conditions under which spiritual and pastoral support within the police may be integrated into the human resources and psychological support system of the Hungarian Police. The study does not interpret police spiritual support as a form of denominational competition or proselytising activity, but rather seeks to explore how voluntary, ecumenical and confidential accompaniment may assist in processing the service-related, moral, spiritual and life-situation burdens encountered by members of the law enforcement and interior-sector personnel in the course of performing their duties. The study also examines how such confidential accompaniment may be aligned with the fundamental-rights, neutrality and service-organisation requirements of the police organisation, and how it may be understood in connection with the fulfilment of the obligation set out in Article R(4) of the Fundamental Law of Hungary.

Methodology: The analysis is based on document analysis, targeted comparison of international institutional models, examination of Catholic and Reformed-Protestant antecedents, and secondary interpretation of a national but non-representative questionnaire survey conducted in 2013 (Szabó, 2019).

Findings: Police spiritual support should not be understood as an alternative to psychological care, but as a voluntary, trust-based and ecumenical complementary service focused on moral resilience, meaning-making, grief support and family-related crisis assistance.

Value: The study frames police spiritual support as a personnel-protection and organisational-resilience issue and identifies the conditions of a measurable three-site ecumenical pilot programme.

Keywords: police, ecumenical spiritual support, moral resilience, personnel protection

Bevezetés

A rendőri hivatás az állami kényszer legitim alkalmazásának, a közrend védelmének és az állampolgári biztonság garantálásának egyik legösszetettebb formája. A szolgálat teljesítése nem csupán jogi, szakmai és fizikai felkészültséget igényel, hanem tartós lelki teherbírást, erkölcsi stabilitást és hivatásbeli önazonosságot is. A rendőr munkája során olyan élethelyzetekkel találkozhat, amelyekben az erőszak, az emberi szenvedés, a haláleset, a családi konfliktus, a korrupciós kísértés, a bajtársi lojalitás és a jogszerű intézkedés határhelyezetei egyszerre vannak jelen.

A magyar rendőrség állományvédelmi rendszerében a pszichológiai ellátás, az alkalmassági vizsgálati rendszer, a humánigazgatási eszköztár és a vezetői felelősség meghatározó jelentőségű. A szakirodalom szerint a rendvédelmi hivatásos állomány munkája fokozott pszichikai és fizikai megterheléssel jár, ezért az alkalmassági, stresszkezelési és egészségfejlesztési rendszereknek folyamatosan igazodniuk kell a szervezeti és személyi változásokhoz (Malét-Szabó & Takács-Fehér, 2021; Tánczos et al., 2021; Tegye, 2025). A nemzetközi kutatások emellett arra is rámutatnak, hogy a rendőri mentális jóllétet nemcsak az operatív szolgálati terhelések, hanem a szervezeti stresszorok, a bizalmi kultúra, a segítségkéréssel kapcsolatos stigma és a titoktartásba vetett bizalom is érdemben alakítja (Jetelina et al., 2020; Purba & Demou, 2019; Queirós et al., 2020).

Felvethető ugyanakkor, hogy a rendőri hivatás egyes terhelései – különösen a gyász, a veszteség, a lelkiismereti konfliktus, a morális kimerülés, a családi krízis és a hivatástudat megingása – olyan dimenziókat is érintenek, amelyekben egy önkéntes, bizalmi, lelki és lelkipásztori támogatási forma kiegészítő szerepet tölthet be. A rendvédelmi gyász- és veszteségfeldolgozás hazai szakirodalma is jelzi, hogy a bajtársi veszteségek, az erőszakos halálesetek és a közösségi gyász a mentális támogatási spektrum szélesebb értelmezését indokolhatják (Zelena, 2024). A tanulmány nem egy országos rendőrségi lelkipásztori szervezet azonnali felállítását vizsgálja, hanem azt, hogy milyen tudományos, jogi, szervezeti, adatvédelmi, felekezeti és humánpolitikai feltételek mellett lenne kipróbálható egy pilot jellegű, önkéntesen igénybe vehető rendőrségi lelki támogatási modell. A vizsgált megoldás nem egyetlen felekezeti struktúra rendőrségi kiterjesztéseként értelmezendő, hanem olyan ökumenikus állományvédelmi pilotmodellként, amely katolikus, protestáns és más felekezeti

intézményi előzményekből is meríthet. A modell alapfeltétele az önkéntesség, a szervezeti semlegesség, a nem térítő működés, valamint a pszichológiai, humánpolitikai, fegyelmi és parancsnoki funkcióktól való világos elhatárolás. Intézményi szempontból a kérdés kettős természetű: rendőrségi, szolgálatsszervezési és állományvédelmi oldalról a Belügyminisztérium és az ORFK szerepe meghatározó, míg az egyházi, felekezeti és társadalmi kapcsolati koordináció a társadalmi kapcsolatokért és kultúráért felelős tárca bevonását is indokolhatja (Társadalmi Kapcsolatokért és Kultúráért Felelős Minisztérium, n. d.).

Elméleti kiindulópont és fogalmi elhatárolás

A tanulmányban lelki és lelkipásztori támogatás alatt olyan önkéntes, bizalmi alapú, nem klinikai és nem parancsnoki jellegű kísérő tevékenységet értünk, amely az érintett személy lelki, spirituális, erkölcsi, családi és hivatásértelmi kérdéseinek feldolgozását segítheti. Ez a támogatás nem pszichológiai ellátás, nem alkalmasságvizsgálat, nem terápia, nem humánpolitikai döntéshozatal és nem fegyelmi információs csatorna.

Az erkölcsi reziliencia ebben a szövegben azt a képességet jelöli, amelynek révén a rendőr a szolgálati döntések, veszteségélmények, morális dilemmák és szervezeti terhelések közepette is képes megőrizni hivatásbeli önazonosságát, normakövető magatartását és emberi kapcsolódóképességét. A morális sérülés katonai és veteránkutatásokban kialakult fogalma olyan tapasztalatokra utal, amelyekben az érintett személy saját mélyen vallott erkölcsi meggyőződésével ellentétes cselekményt követ el, elmulaszt valamit, vagy ilyen esemény tanújává válik (Litz et al., 2009). Rendőri környezetben e jelenség a compassion fatigue (együttérzésből eredő kifáradás), a PTSD (poszttraumás stressz-szindróma) és a szakmai elidegenedés összefüggésében is értelmezhető (Papazoglou & Chopko, 2017). A rendőrségi lelkészi és lelki támogató szerepek morális sérüléshez kapcsolódó jelentőségét a nemzetközi szakirodalom a spirituális, pszichoszociális és szervezeti támogatási dimenziók összekapcsolásában azonosítja (Phelps et al., 2023; Phoenix Australia & Atlas Institute for Veterans and Families, 2023).

A rendőri stressz és kiégés nem egyszeri eseményként, hanem tartós munkaszervezeti, személyes és szolgálati terhelések összehatásaként értelmezhető (Ambrusz et al., 2022). A kiégéskutatás klasszikus megközelítése az érzelmi kimerülés, a deperszonalizáció és a teljesítménycsökkenés összefüggésére mutat rá (Maslach et al., 2001). A rendőri munka esetében ehhez társul az erőszakkal, halálesetekkel, közvetlen emberi szenvedéssel és magas társadalmi elvárással való ismételt találkozás (Syed et al., 2020; Violanti, 2014).

A pszichológiai szolgálat a személyiség, a stressztűrés, a figyelmi és kognitív működés, a terhelhetőség, a krízisintervenció és a trauma kockázatának szakmai kezelésében elsődleges. A lelkipásztori és erkölcsi reziliencia támogatás ezzel szemben nem diagnosztizál és nem minősít; lehetséges szerepe a hivatásértelem, az erkölcsi önreflexió, a lelkiismereti tisztázás, a gyászfeldolgozás, a morális támasz, a családtámogatás és a közösségi kohézió területén ragadható meg (Szabó, 2014a).

1. számú táblázat

A pszichológiai és a lelkipásztori reziliencia támogatás funkcionális elhatárolása

Terület	Pszichológiai fókusz	Lelkipásztori/erkölcsi reziliencia kiegészítés
Alkalmasság és terhelhetőség	Személyiség, stressztűrés, figyelem, kockázatértékelés	Nem minősít, hanem a hivatásértelem és a lelki önreflexió erősítését támogatja
Kritikus szolgálati esemény	Krízisintervenció, trauma- és PTSD-kockázat, utánkövetés	Veszteségfeldolgozás, gyász, közösségi jelenlét, emlékező alkalmak
Erkölcsi dilemma	Döntési terhelés, konfliktuskezelés, viselkedési minták	Lelkiismereti tisztázás, morális támasz, normakövető magatartás megerősítése
Családi krízis	Kapcsolati stressz, kiégéskockázat, működési zavarok	Családtámogatás, kísérés, gyász- és élethelyzeti jelenlét

Forrás. A szerzők saját szerkesztése Maslach et al. (2001), Litz et al. (2009), Papazoglou & Chopko (2017), Syed et al. (2020), Zelena (2024), valamint a szerzők korábbi szakmai anyagának szintézise alapján.

Kutatási kérdés, módszertan és korlátok

A kutatási kérdés a következő: milyen feltételek mellett alakítható ki Magyarországon olyan ökumenikus rendőrségi lelki és lelkipásztori, erkölcsi reziliencia támogató rendszer, amely önkéntes, bizalmi alapú, a pszichológiai szolgálatot kiegészítő, szervezetenként kontrollált és mérhető módon működik?

A vizsgálat három elemzési feltevése épül. Elsőként feltételezi, hogy a rendőri hivatás sajátos szolgálati körülményei kiegészítő lelki és erkölcsi támogatási formák vizsgálatát indokolják. Másodikként azt feltételezi, hogy a nemzetközi és hazai intézményi példák több szervezeti logikát mutatnak, amelyekből magyar adaptációs tanulságok vonhatók le. Harmadikként azt vizsgálja, hogy az azonnali országos kiépítésnél arányosabb megoldás lehet-e egy 12 hónapos, három helyszínes, önkéntes és ökumenikus pilotprogram.

A tanulmány feltáró, döntően kvalitatív, vegyes jellegű módszertani megközelítést alkalmaz. A dokumentumelemzés a magyar rendőrségi, rendvédelmi, vallásszabadsági, alkalmassági, pszichológiai, táborigazgatási és büntetőeljárásügyi normákra,

valamint egyházi intézményi dokumentumokra irányul. A nemzetközi példák kiválasztása célzott, elméleti mintavétellel történt: a katonai ordináriatusi kiterjesztés, a külön rendőrségi megállapodás, a helyi vagy önkéntes lelkipásztori gyakorlat, a közép-európai relevancia és az ellenőrizhető forrás megléte voltak a fő szempontok.

A hazai katolikus és protestáns intézményi előzmények összevetése külön elemzési réteget képez. Ennek célja annak feltárása, hogy a tábori lelkészi, börtönlelkészi és lelkigondozói modellekből milyen szervezeti, felekezeti, képzési és igazgatási tanulságok vonhatók le egy rendőrségi ökumenikus pilotprogram számára. A 2013-ban végzett országos elérésű kérdőíves adatfelvétel másodelemzéseként jelenik meg. A 816 beérkezett kérdőívből 802 volt értékelhető, ami 1,75%-os részvételi arányt jelentett (Szabó, 2019). A minta nem valószínűségi és nem reprezentatív, ezért a tanulmány nem alkalmaz inferenciális statisztikai következtetést; az adatokat feltáró, bázismérési eredményként kezeli. A pilotprogram-tervezési réteg azt vizsgálja, hogy a modell milyen szereplőkkel, kompetenciahatárokkal, adatkezelési és titokvédelmi feltételekkel, képzési elemekkel és indikátorokkal próbálható ki.

Nemzetközi intézményi modellek

A nemzetközi példák alapján nem azonosítható egyetlen, minden országban egységes rendőrségi lelkipásztori modell. Ehelyett több intézményi logika figyelhető meg. Az első a katonai ordináriatus kiterjesztésére épülő forma. Horvátországban a Szentszék és Horvátország 1996-os megállapodása a fegyveres és rendőri erők katolikus híveinek lelkipásztori ellátására vonatkozott, és a katonai ordináriatus 1997-ben jött létre (Berljak, 1999). Szlovákiában a katonai ordináriatus rendőrségi kiterjesztését Író (2019) elemzi.

A második modell a külön állami-egyházi megállapodásos rendszer. Olaszországban a Polizia di Stato katolikus állományának lelkipásztori ellátását a belügyminiszter és az Olasz Katolikus Püspöki Konferencia elnöke között 1999-ben kötött megállapodás rögzíti (*Conferenza Episcopale Italiana & Ministero dell'Interno*, 1999). Ez a példa azért fontos, mert a civil rendőrségi működésre szabott megoldást mutat.

A harmadik modell a helyi, önkéntes vagy missziós jellegű forma. Az Egyesült Államokban a rendőrségi lelkipásztori gyakorlat helyi vagy szervezeti programként jelenik meg, amely krízisintervencióhoz, haláleseti értesítéshez, temetési támogatáshoz, közösségi kapcsolatokhoz és az állomány jóllétéhez kapcsolódhat (Braswell et al., 2016). Dél-Korea esetében az egyházi hírforrások rendőrségi

kápolnákat és munkahelyi missziós állomásokat mutatnak be, ezért e példa első sorban illusztratív (Agenzia Fides, 2003; UCA News, 2007). A magyar viszonyok szempontjából különösen fontos a lengyel példa, ahol a rendőrségi lelkipásztori szolgálat intézményesült, szervezetileg látható és több felekezeti csatornához kapcsolódó formában működik. A lengyel rendőrség hivatalos tájékoztatása szerint a római katolikus rendőrségi lelkipásztorkodás alapja a rendőrfőkapitány és a püspöki delegált közötti 2007. október 19-i megállapodás (Policja, n. d.). A modell nem mechanikusan átveendő, de jól mutatja a felelőségi rend és intézményi beágyazás jelentőségét.

2. számú táblázat

Nemzetközi rendőrségi lelkipásztori modellek tipológiája

Modelltípus	Példák	Fő sajátosság	Magyar tanulság
Katonai ordináriátus kiterjesztése	Horvátország, Szlovákia	Meglévő egyházi-jogi struktúra rendvédelmi kiterjesztése	Közép- vagy hosszabb távú opció, magasabb személyi és költségvetési igényrel
Külön állami-egyházi megállapodás	Olasz állami rendőrségi modell	Rendőrségi sajátosságokra szabott megállapodásos forma	Önálló rendőrségi modellalkotást indokolhat
Helyi, önkéntes vagy missziós modell	Egyesült Államok, Dél-Korea	Krizisjelenlét, családtámogatás, közösségi jelenlét	Pilot- és szolgáltatáslogika mentén adaptálható
Intézményesített rendőrségi lelkipásztori rendszer	Lengyelország	Országos koordináció, rendőrségi kapellánok, több felekezeti csatorna	A világos felelőségi rend és beágyazás fontos mintát ad

Forrás. A szerzők saját szerkesztése Berljak (1999), Író (2019), Cappellani Polizia di Stato (2019), Conferenza Episcopale Italiana és Ministero dell’Interno (1999), Braswell et al. (2016), Agenzia Fides (2003), UCA News (2007) és Policja (n. d.) alapján.

Hazai jogi és intézményi kiindulópontok

A rendőrségi lelki és lelkipásztori támogatás hazai megítélésében egyszerre kell figyelembe venni a vallásszabadságot, az állami és rendőrségi semlegességet, a szolgálati rendet, a titokvédelmet, az adatkezelést és az állományvédelmi célokat. A lelkiismereti és vallásszabadság védelme nem jelenti azt, hogy a rendőrségen belül bármilyen vallási jelenlét automatikusan intézményesíthető lenne; ugyanakkor azt sem indokolja, hogy az állomány önkéntes lelki vagy vallási igényeit az intézmény teljesen figyelmen kívül hagyja (Szabó, 2014b). Egy rendőrségi pilotprogram jogi alapja elsődlegesen nem új törvényi intézmény létrehozása, hanem egy belügyminisztériumi és ORFK szintű szakmai jóváhagyás, belső végrehajtási rend és egyházi partnerekkel kötött együttműködési

megállapodás lehetne. A megállapodásnak tartalmaznia kellene a pilot célját, időtartamát, helyszíneit, a közreműködők hozzáférési feltételeit, az önkéntesség garanciáit, a pszichológiai szolgálattal való kapcsolódást, az adatkezelési és titoktartási szabályokat, valamint az értékelés módját.

A hazai rendvédelmi környezetben releváns analógia a Börtönlelkészi Szolgálat. Ez elsősorban fogvatartotti lelkipásztori ellátáshoz kapcsolódik, ezért nem azonos a rendőrségi állomány önkéntes támogatásával, mégis mutatja, hogy zárt és biztonsági követelményekkel működő állami intézményben is létrehozható szabályozott lelkipásztori együttműködés. A táborig lelkészi szolgálat szabályozása további intézményi mintát ad az állami-egyházi együttműködés szervezeti kereteihez. Az adatkezelési rend különösen érzékeny pont. A pilot szabályait a GDPR és az Info tv. alapelveivel – célhoz kötöttség, adattakarékosság, átláthatóság, bizalmasság – összhangban kell kialakítani. A beszélgetések tartalma főszabályként nem rögzíthető személyes azonosításra alkalmas módon; monitoring céljára csak aggregált és anonimizált adatok, például a megkeresések száma, típusa, helyszíne és az átirányítás ténye kezelhetők. A pilot monitoringrendszere nem irányulhat egyéni mentális, lelki vagy vallási profilalkotásra, kizárólag a szolgáltatás működőképességét, az igénybevételi mintázatokat és az átirányítási mechanizmusokat mérheti. A pilotprogram működési rendje nem hozhat létre esetszintű információáramlást a lelkipásztori beszélgetések tartalma és a rendőrségi vezetői vagy humánigazgatási döntéshozatal között. Külön kell választani a szentségi gyónást, a nem szentségi jellegű bizalmi lelki beszélgetést és a szolgálati vagy egészségügyi kockázatot jelző helyzeteket. A katolikus gyónási titok abszolút egyházi jogi védelmet élvez, a református és más protestáns lelkigondozói titoktartás pedig eltérő belső egyházi háttérből eredő, de rendőrségi szempontból szintén kezelendő bizalmi garancia. A határhelyzetek – például közvetlen ön- vagy közveszély, súlyos egészségügyi krízis vagy azonnali szolgálatbiztonsági kockázat – kezelésére rövid, gyakorlati átirányítási protokoll szükséges.

Protestáns szervezési lehetőség és ökumenikus intézményi koordináció

A rendőrségi lelki támogatás magyarországi modelljének kialakításakor a katolikus intézményi előzmények mellett indokolt a protestáns szervezési lehetőség vizsgálata is. Ez nem pusztán felekezeti kiegyensúlyozás, hanem alapjogi és szervezeti garancia: a rendőrség világnézetiileg semleges állami szervezet, ezért a lelki támogatás intézményesítése csak akkor elfogadható, ha nem kelti

egyetlen felekezet kizárólagos jelenlétének benyomását. A protestáns szervezési lehetőség fontos hazai előzménye a közös protestáns tábori lelkészi szolgálati modell. A Magyarországi Református Egyház és a Magyarországi Evangélikus Egyház a Magyar Honvédség és korábban a Határőrség református és evangélikus tagjai számára közös protestáns katonai lelkészi szolgálatot hozott létre (Magyarországi Református Egyház & Magyarországi Evangélikus Egyház, n. d.). Ez azt mutatja, hogy református és evangélikus egyházi együttműködés állami, hierarchikus és szolgálati rend szerint működő környezetben is intézményesíthető.

A református lelkészi közreműködés egyházi oldali feltételeit a Magyarországi Református Egyház belső szabályozása határozza meg. A rendőrségi pilotban református oldalon olyan lelkész vagy lelkészi jellegű szolgálatot ellátó személy vehetne részt, aki az egyház belső jogrendje szerint megfelelő képesítéssel, nyilvántartással, felhatalmazással és egyházi megbízással rendelkezik (Magyarországi Református Egyház, 2024). Az állam tehát nem választhat ki egyházi szolgálattevőket önállóan; az egyházi legitimáció és az állami hozzáférési, adatvédelmi és objektumbiztonsági feltételek együttes teljesülése szükséges. A református oldal további analógiája a Börtönlelkészi Szolgálatban való részvétel. Noha ez a modell nem feleltethető meg közvetlenül a rendőrségi állomány önkéntes alapú lelki támogatásának, mégis alátámasztja, hogy a református lelkigondozói jelenlét zárt, fokozott biztonsági elvárások között működő állami intézményrendszerben is szervezetten biztosítható (Református Missziói Szolgálat, n. d.). A rendőrségi modellben ebből a szabályozott hozzáférés, a lelkigondozói felelősség, a titoktartási rend és az állami-egyházi koordináció tapasztalata hasznosítható.

A protestáns ág nem önálló, párhuzamos rendőrségi felekezeti struktúrát jelentene, hanem az ökumenikus rendőrségi lelki támogatási rendszer egyik szervezeti ágát. A pilotprogramban katolikus, református, evangélikus és más bevett egyházi szereplők közös állami-egyházi keretben működhetnének. A közös keret nem a teológiai különbségek felszámolását, hanem a rendőrségi állomány számára hozzáférhető, önkéntes, bizalmi és szervezetenként kontrollált támogatási csatornák kialakítását szolgálná.

Intézményi szempontból a rendőrségi lelki támogatás kettős természetű feladat. A belügyi oldalnak mindenképp a szolgálatszervezési, objektumbiztonsági, adatvédelmi, pszichológiai és ORFK-koordinációs feltételrendszerrel kell rögzítenie. Az egyházi szereplők kijelölése, a felekezeti és ökumenikus együttműködés megszervezése, valamint az állami-egyházi megállapodások rendjének kialakítása ugyanakkor már olyan horizontális szakpolitikai kérdés, amely más, társadalmi kapcsolatokért, kulturális vagy egyházi ügyekért felelős

tárca közreműködését is szükségessé teheti. Az igazgatási-operatív koordinációra belügyi oldalon programiroda, projektfőosztály vagy koordinációs egység kijelölése mérlegelhető; ez módszertani, képzési, adatvédelmi és monitoring-feladatokat látna el, de nem venne részt egyéni lelkipásztori vagy pszichológiai esetkezelésben.

Hazai empirikus előzmények

A rendőrségi lelki és lelkipásztori támogatás hazai vizsgálatának egyik empirikus előzménye a 2013-ban végzett kérdőíves kutatás. A felmérés a rendőrségi dolgozók vallási kötődését, a lelkipásztori szolgálat igénybevételével kapcsolatos nyitottságát, a szervezett vallási alkalmakhoz való viszonyát, az imaszobák vagy kápolnák támogatottságát, valamint a lelki támogatás általános fontosságát vizsgálta (Szabó, 2019).

A 2013-as adatfelvétel nem reprezentatív bázismérésként értelmezhető. A válaszadók 71,0%-a vallotta magát valamely egyházhoz vagy vallási közösséghez tartozónak. A létrehozandó lelkipásztori szolgálat segítségét 40,0% venné igénybe. Rendészeti dolgozók számára szervezett szentmisén vagy ökumenikus alkalmon 44,6% venne részt, imaszoba vagy kápolna létesítését 46,5% támogatná, míg a lelki támogatás meglétét 71,3% tartotta fontosnak hivatásában. Ezek az arányok nem általánosíthatók automatikusan a teljes állományra, de jelzik, hogy a lelki támogatás iránti válaszadói nyitottság nem marginális jelenség.

3. számú táblázat

A 2013-as kérdőíves kutatás fő eredményei

Kérdésköri dimenzió	Igen	Nem	Igen aránya	Értelmezési megjegyzés
Vallási/egyházi hovatartozás	573	229	71,0%	A mintában mért magas arány
Lelkipásztori szolgálat igénybevétele	320	482	40,0%	Önkéntes modell vizsgálatát megalapozó válaszadói arány
Szervezett szentmisén/ökumenikus alkalmon részvétel	358	444	44,6%	A liturgikus elem nem azonos a támogatási funkcióval
Imaszoba/kápolna támogatása	372	430	46,5%	Az infrastruktúra megítélése differenciáltabb
Lelki támogatás fontossága	572	230	71,3%	A vizsgált kérdések közül a legmagasabb igen arány

Forrás. A szerzők saját szerkesztése a 2013-as, országos elérésű, nem reprezentatív kérdőíves adatfelvétel összesített eredményei alapján (Szabó, 2019).

A pilotalapú magyar modell

A magyarországi bevezetés egyik arányosan alátámasztható formája egy 12 hónapos, három helyszínes, önkéntes alapú, ökumenikus pilotprogram. A pilot célja nem országos szervezet létrehozása, hanem a működőképesség, az állományi fogadtatás, a szervezeti elfogadottság, a valós használhatóság és a kockázati pontok tesztelése. A pilot három eltérő funkciójú helyszínen indulhatna. A fővárosi helyszín az egyéni megkeresések, a krízisjelenlét és a közösségi alkalmak tesztelésére lenne alkalmas. A vármegyei helyszín a regionális hozzáférés, a családtámogatás és az eseti jelenlét vizsgálatát szolgálná. A képzési helyszín a prevenciós, etikai és hivatástámogató foglalkozások kipróbálására adna lehetőséget. A minimális személyi háttér részidős lelkipásztorokból, diakónusokból, református lelkészekből, katechétákból, helyi rendőrségi koordinátorokból, kijelölt pszichológiai kapcsolattartókból és országos szakmai koordinációból állhatna. A pilot elsődleges funkciói az egyéni lelki és erkölcsi beszélgetések, a kritikus esemény utáni jelenlét, a gyász- és veszteségfeldolgozás kísérése, a családi krízisekhez kapcsolódó támogatás, a hivatásértelmi és etikai reflexió, valamint a közösségi emlékezési alkalmak lehetnek. A liturgikus elemek nem tűnnek el, de nem célszerű azokat a rendszer fő funkciójaként kezelni. A hangsúly a hozzáférhető, diszkrét, bizalmi és krízisérzékeny támogatáson van.

Kockázatok és garanciális feltételek

A rendszer alapelve az önkéntesség: az igénybevétel nem eredményezhet sem előnyt, sem hátrányt, és nem kapcsolódhat alkalmassági minősítéshez, vezetői értékeléshez vagy fegyelmi eljáráshoz. A katolikus és protestáns intézményi előzmények nem jelenthetnek felekezeti kizárólagosságot; a működésnek a vallásos, más felekezeti és nem vallásos állománytagok felé egyaránt tiszteletteljesnek és nem térítő jellegűnek kell lennie. A pszichológiai és humán szolgálatokkal való kapcsolódást előzetes átirányítási protokollban kell rögzíteni. A lelkipásztor nem terápiás szereplő, nem vezet mentális állapotot minősítő nyilvántartást és nem továbbít személyes lelki tartalmat. Feladata a bizalmi kísérés, valamint annak felismerése, mikor szükséges pszichológushoz, orvoshoz vagy más hivatalos segítő szolgáltatáshoz irányítani az érintettet. A pilot értékelése kizárólag aggregált igénybevételi mintázatokra, átirányításokra és elégedettségi visszajelzésekre épülhet.

4. számú táblázat

A pilotprogram javasolt indikátorai

Indikátor	Mérési logika	Értékelési jelentőség
Önkéntes egyéni megkeresések száma	Havi összesítés helyszínenként	Tényleges igénybevétel mérése
Kritikus esemény utáni kapcsolat-felvételi idő	Esemény és első kontaktus között eltelt idő	Reakcióképesség vizsgálata
Családi megkeresések aránya	Családi ügyek aránya a piloton belül	Családtámogató funkció mérése
Pszichológiai átirányítások száma	Átirányítások száma	Együttműködési minőség mérése
Vezetői és résztvevői elégedettség	Anonim kérdőív, rövid interjú	Szervezeti elfogadottság vizsgálata
Közösségi alkalmak részvételi aránya	Fő/esemény/helyszín	Közösségi kohéziós funkció mérése

Forrás. A szerzők saját szerkesztése a pilotprogram tervezési és értékelési logikája alapján.

Vita

A rendőrségi lelki és lelkipásztori támogatás bevezethetőségét nem lehet kizárólag vallási vagy egyházi kérdésként kezelni. A kérdés lényege az, hogy a rendőri hivatás sajátos terheihez milyen többcsatornás állományvédelmi válasz illeszthető. A pszichológiai rendszer továbbra is elsődleges szakmai támogató struktúra marad, de nem szükségszerű, hogy minden lelkiismereti, hivatásértelmi, gyászhoz vagy családi krízishez kapcsolódó kérdés kizárólag pszichológiai nyelven legyen kezelhető. A szervezeti semlegességre irányuló kritika akkor lenne megalapozott, ha a támogatás kötelező, felekezeti kizárólagos vagy parancsnoki elvárásaként jelenne meg. A vizsgált pilotmodell azonban önkéntes igénybevételre, ökumenikus nyitottságra, világos szerephatárra, anonim értékelésre és a szolgálati rend tiszteletben tartására épülne. Önálló kockázat a vezetői instrumentalizálás is: a lelki támogatás nem válhat informális lojalitás- vagy hangulatmérő eszközzé. A pszichológiai szolgálattal való párhuzamosság kockázata valós, ezért a kapcsolódási protokollnak előre rögzítenie kell a kompetenciahatárokat. A lelkipásztori támogatás nem diagnosztizál, nem kezel pszichopatológiát, nem végez alkalmassági minősítést és nem vezet nyilvántartást az állomány mentális állapotáról. Haszna abban állhat, hogy alacsonyabb küszöbű bizalmi csatornát nyit, amely szükség esetén a pszichológiai ellátás felé is átvezetést biztosíthat.

Következtetések

A tanulmány fő következtetése, hogy a rendőrségi lelki és lelkipásztori támogatás nem szűk felekezeti ügy, hanem a rendészeti humánpolitika, az állományvédelem,

a szervezeti reziliencia és a hivatásetikai önreflexió egyik lehetséges kiegészítő területe. A rendőri hivatás sajátos terhelései olyan többszörös állományvédelmi választ igényelnek, amelyben a pszichológiai, vezetői, humánpolitikai és önkéntesen igénybe vehető lelki vagy lelkipásztori támogatás világos szerepfelosztás mellett működik együtt. A vizsgált nemzetközi példákból nem kész modell, hanem intézményi tanulság vezethető le. A rendőrségi lelki támogatás csak önkéntes, alapjogilag védhető, felekezeti nyitott, adatvédelmi szempontból kontrollált és a pszichológiai ellátástól világosan elhatárolt formában illeszthető a rendőrségi működésbe. A katolikus, protestáns és más felekezeti intézményi előzmények ebben az értelmezésben nem egymással versengő modellek, hanem egy ökumenikus rendőrségi lelki támogatási rendszer lehetséges szervezeti forrásai.

A 2013-as kérdőíves kutatás nem végleges bizonyíték, hanem nem reprezentatív bázismérés: azt jelzi, hogy a lelki támogatás iránti válaszadói nyitottság kimutatható volt a mintában. A vizsgált kérdések közül a lelki támogatás általános fontossága kapta a legmagasabb igen arányt, miközben a szervezett liturgikus részvétel és az imaszoba vagy kápolna támogatottsága ennél mérsékeltőbb volt. Ez a lehetséges modell középpontjába nem az intézményi reprezentációt, hanem az elérhető, bizalmi, krízisérzékeny, erkölcsi reziliencia és családtámogatási funkcióval rendelkező segítségnyújtást állítja. A válaszadás a civil személyektől és az egyenruhás állomány tagjaitól sem várható el bárhol, bármikor és bármilyen témában. A 2013-as kérdőíves adatfelvétel ugyanakkor érdemben erősíti a tanulmány egyik alapvető állítását: a hivatásos állomány körében kimutatható az igény arra, hogy a szolgálattal, a hivatásértelemmel, a veszteségekkel és a személyes sérülékenységgel összefüggő kérdésekben hiteles válaszokat keressenek, adjanak és kapjanak. Ez a nyitottság nem felekezeti versengést vagy térítő jellegű működést indokol, hanem olyan önkéntes, bizalmi és ökumenikus kísérést, amely a pszichológiai, vezetői és humánpolitikai eszközök mellett a többszörös állományvédelmi válasz egyik kiegészítő eleme lehet. Ebben az értelemben a rendőrségi lelki támogatás az emberi méltóság megőrzését, a hivatásbeli önazonosság erősítését és a szervezeti reziliencia fejlesztését szolgáló, garanciálisan elhatárolt állományvédelmi funkcióként értelmezhető. A három elemzési feltevés eltérő mértékben támasztható alá; a tanulmány nem országos rendszer azonnali létrehozását, hanem egy ökumenikus, önkéntes, három helyszínes pilotprogram tudományosan értékelhető előkészítését támogatja. A következő lépés friss, vegyes módszertanú állományi igényfelmérés és a pilot részletes protokolljának kidolgozása lehet, beleértve a tárcaközi együttműködési rendet, a felekezeti koordinációt, az adatkezelési és titokvédelmi szabályokat, az átírási protokollt, a képzési minimumokat és az értékelési indikátorokat.

Felhasznált irodalom

- Agenzia Fides (2003, July 9). *ASIA/South Korea - Church focuses on pastoral care for policemen: More than 200 officers receive sacrament of confirmation*. https://www.fides.org/en/news/441-ASIA_SOUTH_KOREA_CHURCH_FOCUSES_ON_PASTORAL_CARE_FOR_POLICEMEN_MORE_THAN_200_OFFICERS_RECEIVE_SACRAMENT_OF_CONFIRMATION
- Ambrusz A., Borbély Zs., & Malét-Szabó E. (2022). A kiégés vizsgálata a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság hivatásos állománya körében. *Belügyi Szemle*, 70(12), 2569-2589. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2022.12.2>
- Berljak, M. (1999). Legislation about military ordinariates in Croatia. *Bogoslovska smotra*, 69(4), 519-533.
- Braswell, R., Steinkopf, B., & Beamer, A. (2016, November 9). *Law enforcement chaplains: Defining their roles*. FBI Law Enforcement Bulletin. <https://leb.fbi.gov/articles/featured-articles/law-enforcement-chaplains-defining-their-roles>
- Cappellani Polizia di Stato (2019). *Informazioni*. <https://www.cappellanipolizia.it/informazioni-general/>
- Conferenza Episcopale Italiana & Ministero dell'Interno (1999). *Intesa circa l'assistenza spirituale al personale della Polizia di Stato*. https://www.chiesacattolica.it/wp-content/uploads/sites/31/2017/02/Intesa_Polizia_di_Stato_1999.pdf
- Író, S. (2019). The model and structure of the Slovak Catholic police chaplaincy. *Magyar Rendészet*, 19(2-3), 89-95. <https://doi.org/10.32577/mr.2019.2-3.5>
- Jetelina, K. K., Molsberry, R. J., Gonzalez, J. R., Beauchamp, A. M., & Hall, T. (2020). Prevalence of mental illness and mental health care use among police officers. *JAMA Network Open*, 3(10), e2019658. <https://doi.org/10.1001/jamanetworkopen.2020.19658>
- Litz, B. T., Stein, N., Delaney, E., Lebowitz, L., Nash, W. P., Silva, C., & Maguen, S. (2009). Moral injury and moral repair in war veterans: A preliminary model and intervention strategy. *Clinical Psychology Review*, 29(8), 695-706. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2009.07.003>
- Malét-Szabó E., & Takács-Fehér M. (2021). A Kétlépcsős Integrált Alkalmasságvizsgálati Rendszer - a tudomány válasza a rendvédelmi hivatásos állomány alkalmasságvizsgálatának kihívásaira. *Belügyi Szemle*, 69(8), 1385-1409. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2021.8.6>
- Maslach, C., Schaufeli, W. B., & Leiter, M. P. (2001). Job burnout. *Annual Review of Psychology*, 52, 397-422. <https://doi.org/10.1146/annurev.psych.52.1.397>
- Papazoglou, K., & Chopko, B. A. (2017). The role of moral suffering (moral distress and moral injury) in police compassion fatigue and PTSD: An unexplored topic. *Frontiers in Psychology*, 8, Article 1999. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.01999>
- Phelps, A. J., Madden, K., Carleton, R. N., Johnson, L., Carey, L. B., Mercier, J.-M., Mellor, A., Baills, J., Forbes, D., Devenish-Mearns, P., Hosseiny, F., & Dell, L. (2023). Towards a holistic model of care for moral injury: An Australian and New Zealand investigation into the role of police chaplains in supporting police members following exposure to moral transgression. *Journal of Religion and Health*, 62(6), 3995-4015. <https://doi.org/10.1007/s10943-023-01908-2>

- Phoenix Australia & Atlas Institute for Veterans and Families (2023). *The role of chaplains in supporting police members impacted by moral stressors: A guide for chaplains and other wellbeing service providers*. Phoenix Australia - Centre for Posttraumatic Mental Health and Atlas Institute for Veterans and Families. https://www.phoenixaustralia.org/wp-content/uploads/2023/10/Moral-Injury-Guide-for-Chaplains_WEB.pdf
- Policja (n.d.). *Duszpasterstwo Policji Kościoła Rzymskokatolickiego*. <https://info.policja.pl/inf/organizacja/duszpasterstwo-policji/198733,Duszpasterstwo-Policji-Kosciola-Rzynskokatolickiego.html>
- Purba, A., & Demou, E. (2019). The relationship between organisational stressors and mental wellbeing within police officers: A systematic review. *BMC Public Health*, 19, Article 1286. <https://doi.org/10.1186/s12889-019-7609-0>
- Queirós, C., Passos, F., Bártolo, A., Faria, S., Fonseca, S. M., Marques, A. J., Silva, C. F., & Pereira, A. (2020). Burnout and stress measurement in police officers: Literature review and a study with the Operational Police Stress Questionnaire. *Frontiers in Psychology*, 11, Article 587. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.00587>
- Syed, S., Ashwick, R., Schlosser, M., Jones, R., Rowe, S., & Billings, J. (2020). Global prevalence and risk factors for mental health problems in police personnel: A systematic review and meta-analysis. *Occupational and Environmental Medicine*, 77(11), 737-747. <https://doi.org/10.1136/oemed-2020-106498>
- Szabó Cs. (2014a). A katolikus lelkipásztori szolgálat rendészeti aspektusának kutatása I. *Hadtudományi Szemle*, 7(1), 121-134.
- Szabó Cs. (2014b). A katolikus lelkipásztori szolgálat rendészeti aspektusának kutatása II. *Hadtudományi Szemle*, 7(2), 159-164.
- Szabó Cs. (2019). *A magyarországi katolikus rendőrségi lelkipásztori szolgálat modellje*. GlobeEdit.
- Tánczos Z., Sipos E., Szeles E., Witzing Z., Polácska E., & Bognár J. (2021). Munkahelyi egészségfejlesztés a rendőrség személyi állományának körében. *Belügyi Szemle*, 69(3. ksz.), 32-47. <https://doi.org/10.38146/BSZ.SPEC.2021.3.2>
- Tegyey A. C. (2025). Foglalkozási stressz kérdőív: A kérdőív felülvizsgálatának lehetősége. *Belügyi Szemle*, 73(1), 181-191. <https://doi.org/10.38146/BSZ-AJIA.2025.v73.i1.pp181-191>
- UCA News (2007, November 5). *Mission stations in Seoul serve working Catholics*. https://www.ucanews.com/story-archive/?post_id=28116&post_name=/2007/11/05/mission-stationsin-seoul-serve-working-catholics
- Violanti, J. M. (2014). *Dying for the job: Police work exposure and health*. Charles C Thomas.
- Zelena A. (2024). Gyász- és veszteségfeldolgozás a rendvédelmi szervek kötelékében. *Belügyi Szemle*, 72(12), 2365-2373. <https://doi.org/10.38146/BSZ-AJIA.2024.v72.i12.pp2365-2373>

Alkalmazott jogszabályok

1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről

2011. évi CCVI. törvény a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról
2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
2015. évi XLII. törvény a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról
- 45/2020. (XII. 16.) BM rendelet a belügyminiszter irányítása alatt álló egyes rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél foglalkoztatott hivatásos állomány és rendvédelmi igazgatási alkalmazotti állomány alkalmasságvizsgálatáról
- 2/2021. (I. 14.) BM rendelet a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél foglalkoztatott hivatásos szolgálati jogviszonyban állók és rendvédelmi igazgatási alkalmazottak egészségügyi és pszichológiai ellátással összefüggő kérdéseiről
- 8/2017. (VI. 13.) IM rendelet a börtönlelkészi szolgálatról és a börtönmissziós tevékenységről
- 231/2019. (X. 4.) Korm. rendelet a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény végrehajtásáról
- Az Európai Parlament és a Tanács 2016. április 27-i (EU) 2016/679 rendelete a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről
- Magyarország Alaptörvénye
(2011. április 25.)

Egyházi és intézményi dokumentumok

- Magyarországi Református Egyház & Magyarországi Evangélikus Egyház (n. d.). *Megállapodás a Magyar Honvédségnél és a Határőrségnél végzendő lelkipásztori szolgálat tárgyában.* <https://reformatus egyhaz.hu/egyhazunk/dokumentumkereso/megallapodasok/a-magyar-honv%C3%A9ds%C3%A9gn%C3%A9l-%C3%A9s-hat%C3%A1r%C5%91rs%C3%A9gn%C3%A9l-v%C3%A9gzend%C5%91-lelkip%C3%A1sztori-szol%C3%A1latr%C3%B3l>
- Magyarországi Református Egyház (2024). *2024. évi II. törvény a lelkipásztorok szolgálatáról és jogállásáról.* https://reformatus egyhaz.hu/documents/3656/a_lelkipasztorok_szolgalatrol_es_jogallasarol_szolo_2024_evi_ii_torveny.pdf
- Magyarországi Református Egyház (n. d.). *A Magyar Református Egyház egységokmánya a lelkipásztori szolgálatról.* <https://reformatus.hu/magyar-reformatus-egyhaz/a-magyar-reformatus-egyhaz-egysegekmanya-a-lelkipasztori-szolgalatrol/>
- Református Missziói Szolgálat (n. d.). *Börtönlelkészi szolgálat.* <https://misszioiszolgalat.reformatus.hu/misszioi-szervezetek/bortonlelkeszi-szolgalat/>
- Társadalmi Kapcsolatokért és Kultúráért Felelős Minisztérium (n. d.). *Kormányzati tájékoztató oldal.* <https://kormany.hu/kormanyzat/tarsadalmi-kapcsolatokert-es-kulturaert-felelos-miniszterium>

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Szabó Cs., & Udvardi-Zsoldos P. (2026). Rendőrségi lelki támogatás és erkölcsi reziliencia. Egy ökumenikus állományvédelmi pilotmodell jogi, szervezeti és módszertani feltételei. *Belügyi Szemle*, 74(5), 1313–1328. <https://doi.org/10.38146/BSZ-AJIA.2026.v74.i5.pp1313-1328>

Nyilatkozatok

Összeférhetetlenség

A szerzők nem jelentettek összeférhetetlenséget.

Finanszírozás

A szerzők nem kaptak pénzügyi támogatást a kutatáshoz, a szerzőséghez és/vagy a cikk publikálásához.

Etikai nyilatkozat

Jelen cikkhez nem kapcsolódik adatkészlet.

Nyílt hozzáférésről szóló tájékoztatás

Jelen cikk a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY NC-ND 2.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.0/>) feltételei szerint publikált Open Access közlemény, melynek szellemében a cikk bármilyen médiumban szabadon felhasználható, megosztható és újraközölhető, feltéve, hogy az eredeti szerző és a közlés helye, illetve a CC License linkje feltüntetésre kerülnek.

Levelező szerző

A cikk levelező szerzője Szabó Csaba, aki a csaba.szabo3@bm.gov.hu e-mail címen érhető el.